

UIT DE LITERATUUR

Prophylaxis and Examination; C. J. Hollister, D. D. S., Harrisburg Pa. Dental-Cosmos, Maart 1928, pag. 346.

Amerikanen zijn groote kinderen. Ze gebruiken groote woorden. Ze overdrijven alles. Ze doen oppervlakkig en allerm minst „gewichtig”. Ze maken zich blij om een kleinigheid. They just love stories.

Zie hier zoo'n story, waar wij, oud en wijs als wij zijn, om lachen en waar we verder natuurlijk geen aandacht aan schenken. Daarom noemen we zooiets „Amerikaansch”; is 't heel pueriel, dan zeggen we: zelfs meer dan Amerikaansch.

Dr. Hollister, chief of the dental division, State department of Health, Pennsylvania, dan hield een voordracht voor de jaarvergadering van de Penn. State Dental Society; een vergadering, die — dit tusschen haakjes — drie á vier dagen pleegt te duren, en niet eens op een Zondag of Maandag. Zijn onderwerp was *Prophylaxis and Examination*. Zijn gedachtengang: de tijd, aan prophylaxe en onderzoek besteed, is alleen al daarom zoo goed besteed, omdat een patient daardoor altijd iets leert, wat hij maar al te zeer noodig heeft. Als een patiënt voor 't eerst komt, maken we eerst schoon schip. Als alle tandartsen dit inderdaad deden zou het publiek al heel wat *geleerd* hebben. We zijn toch al zoover, dat het geringe succes van overigens bekwame collegae vaak te wijten is aan het feit dat de goede patiënten, die het nut van goede prophylactische verzorging hebben *leeren* apprecieeren, het als een gemis gaan gevoelen, wanneer dit achterwege blijft. Ook een volwassene heeft dus hier wat te leeren, al plegen we op dien leeftijd niet meer van een leervak te spreken. Maar bij kinderen springt dit direct in 't oog. Daarom vertelde *Dr. Hollister* hier zijn story: In Pennsylvania zijn ongeveer 150 dental hygienists (mondverzorgsters! Een collega-referent vertaalde haar naam kort geleden met tandheelkundige hygienist. Ref.) De waarde van haar werk ligt niet in het alleen maar „poetsen” van de tanden, but more in the *lesson* they teach the patient during the time they are performing the prophylaxis. Eén voorbeeld daarvan: Wij zouden in een

plaats een demonstratie geven. Als naar gewoonte had de mondverzorgster haar utensilien, in het schoolgebouw zelf, voor het gebruik gereed. De eerste de beste jongen, die gestuurd werd, was een echt boefje. Te vies om aan te pakken, en, naar duidelijk te zien was, vast besloten zich ook niet te laten oppoetsen. Z'n handen diep in z'n zak, zei hij: Ik ben hierheen gestuurd om me tanden te laten poetsen.

O, zei de „zuster”, maar je bent veel te vuil. Daarmee stuurde ze hem natuurlijk niet weg, maar ze praatte daarover wat met hem, en liet hem toen gaan. 't Duurde niet lang, of hij kwam terug like a gentleman. Toen gaf ze hem een mondreiniging. En tegelijk keuvelde ze met hem, niet over beter tanden poetsen, maar over zijn werk in zijn klas en over zijn omgang met de jongens en wat die van hem dachten. Hij was nu al tweemaal niet overgegaan!

Toen hij klaar was en wegging, keerde hij zich om en zei: dank u wel. De onderwijzeres, die eens was komen kijken bij 't „geval”, keek alsof ze water zag branden. „k Heb die jongen 9 maanden in mijn klas”, zei ze, „en dat is voor 't eerst dat ik een beetje manieren van hem zie.”

Later op den dag zag ik hem loopen, gewasschen en gepoetst like a sheik in the movies. Hij had voor 't eerst in z'n leven blijkbaar gevoeld dat iemand zich ervoor interesseerde of hij vuil of schoon was.

Van verwanten in die stad hoorde ik een paar jaar later, dat hij z'n twee jaren had ingehaald en dat hij 't nu goed maakte in zijn klas. If you please, because he had his teeth cleaned.”

Aldus *Dr. Hollister* in een wetenschappelijke vergadering. Hij vertelde zelfs nog een story; en wel ten bewijze dat we beter en ook *oeconomischer* zouden werken als we in plaats van de borstel op de boormachine, een porte-polisher gingen hanteeren, an opportunity to do the educational work that you should do.

„Nichts Neues”, refereert in zoo'n geval de Duitscher.

Standesfragen, Dr. Max Jarecki, Zahnärztliche Rundschau, 1928, No. 14 en 17.

Het vraagstuk der ziekenfondsbehandeling begint in Duitschland een nachtmerrie te worden. Zelfs op een Zahnärztetag wordt erover gesproken. Ook wel geen „wetenschap” in den hoogen zin van het woord, maar toch niet „Amerikaansch”. 't Raakt Standesfragen!

Dr. Erwin Goldmann heeft in de Z. R. 1927 No. 30 het opgenomen voor de veel-gesmade ziekenfondstandartsen, die in Duitschland naar de pijpen der respectievelijke fondsbesturen zouden hebben te dansen, en daarin dan op min of meer karakterlooze wijze de Tandheekkunde zouden verlagen tot oogendienst en loonslavernij.

In No. 14 merkt nu de redactie op daarom nu daartegenover het woord te hebben gegeven aan einen entschiedenen Vertreter der freien Praxis, om eens de meening weer te geven der überwiegenden Mehrzahl unserer Kollegen.

Voor buitenstaanders is de strijd in bijzonderheden moeilijk te volgen. Bij Reichsversicherungsordnung hebben enerzijds een groot aantal loontrekkenden (zeker 70 procent) de verplichting, zich bij een ziekenfonds te doen inschrijven, anderzijds hebben die fondsen den *plicht*, daarvoor o.a. tandheekkundige hulp te verschaffen. (Zie hierover bijv. T. v. T. 1923 pag. 755 vlg.).

Langzamerhand is daardoor de toestand zoo geworden, dat de ziekenfondsen zelf al grooter en monumentaler klinieken oprichten, deze geheel en uitsluitend zelf exploiteeren, en daaraan specialisten, o.a. ook tandartsen aanstellen, die, minimaal gehonoreerd en van particuliere praxis uitgesloten, eenvoudig hebben te zorgen, dat de kas er wel bij vaart. Zoo zijn bijv. van de ongeveer 47000 medici ongeveer 29400 bijna uitsluitend Kassenarzt; daarboven ongeveer 10000 beamteter Arzt, en van de rest doen verschillende ook nog ziekenfondswerk.

Maar de uitgaven voor geneeskundige hulp bedroegen in 1924 twintig procent, in 1926 zelfs slechts 18 procent der totale uitgaven der Ortskrankenkassen.

De strijd loopt nu hierover, dat men een wetswijziging verlangt, waardoor inderdaad het welzijn der ingeschrevenen, en niet — zooals de feitelijke toestand geworden schijnt te zijn — de toestand van de kas den aard der geneeskunde, resp. tandheekkundige behandeling, zal bepalen. Vrije concurrentie, een vrij beroep, vrije tandartsenkeuze is dus de roep. Politieke invloeden schijnen aan den gang van zaken niet vreemd te zijn. Met zeker voldoening merkt *Jarecki* op, dat zelfs *Prof. Kantorowicz*, — ook in politicis een marquante figuur — verklaard heeft dat zelfs schooltandverzorging, planmäßig betrieben, sogar sich in der freien Praxis durchführen lasse!

Voorloopig blijven we nog toeschouwers, al gaat het ook bij ons dien kant uit.

Zij 't alweer tot onze *leering*. Caveant Consules!

v. A.

Beitrag zur Pathologie des Interdentalraumes von Max Schneberger, von Seeberg (Bern). Schweizerische Monatsschrift für Zahnheilkunde März. 1928 No. 3.

De interdental ruimte heeft in normale omstandigheden den vorm van een vierzijdige pyramide, waarvan de top samenvalt met het contactpunt der naast elkaar staande tanden. Bij jeugdige personen is deze ruimte geheel opgevuld door tandvleesch, de zoogenaamde tandvleeschpapil, bij oudere personen heeft de papil zich van het contactpunt, dat dan contactvlak is geworden, teruggetrokken en bestaat er een doorspoelbare ruimte tusschen dit contactvlak en de top der papil. Een zekere compenseering voor de bescherming der papil vinden we bij andere menschen in de verhoorning van het epithelium, een toestand, die ook immer aangetroffen wordt in de gevallen, waar nooit een contactpunt heeft bestaan. Voor het gezond houden van het slijmvlies en voor het behoud der tanden is een normale toestand van de interdental ruimte met de tandvleeschpapil van het grootste gewicht. Helaas zijn beide maar al te vaak aan beschadiging en vormverandering onderhevig. We kennen allen den invloed op de interdental ruimte van een extractie, van tandsteen, van protheseklemmen, van banden, overstaande vullingen en kronen, van de chemische inwerking onzer medicamenten etc. etc.

Schneberger heeft dezen invloed nader onderzocht bij het hondengebit. Expresselijk werden approximaal cement- en amalgaamvullingen met overstaande randen gemaakt en banden aangelegd, die niet nauwkeurig aansloten.

Na eenigen tijd werden de dieren afgemaakt en van de tanden met de kaak coupes gesneden. Behalve dat de tandvleeschpapil in chronische ontsteking geraakt was, had zich de verwoesting ook over het septum interalveolare uitgebreid en is deze belangrijke steun van den tand gedoemd te verdwijnen, bij voortduren van den ongunstigen toestand. Er bleek verschil te bestaan in den graad der beschadigingen en wel zóó, dat bij een hond cementvulling de ergste, amalgaamvullingen minder erge en de gouden band de minste pathologische verandering had veroorzaakt.

W.